

Wrocław, 30.05.2023

Promotor: prof. dr hab. Tadeusz Lebioda

Promotor pomocniczy: dr Mariusz Kozerski

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Joanna Karpińska- Olszewska

Relacje samorządów Dolnego Śląska i Saksonii w perspektywie polityki regionalnej Unii Europejskiej po 2004 roku.

słowa kluczowe: samorząd, Dolny Śląsk, Saksonia, polityka regionalna Unii Europejskiej

Współpraca samorządów Dolnego Śląska i Saksonii stanowi odzwierciedlenie strategicznego partnerstwa pomiędzy Polską i Niemcami. Dodatkowo warunkują ją położenie regionów oraz dziedzictwo historyczne. Gospodarka, kultura, bezpieczeństwo wewnętrzne i ochrona środowiska wyznaczają obszary priorytetowe dla relacji pomiędzy podmiotami. Inicjatywy podejmowane na szczeblu Dolnego Śląska i Saksonii od 1999 roku, czyli od momentu nawiązania oficjalnych kontaktów, nie stanowią „sztucznego” tworu, a wynik oczekiwań społecznych, jak i efekt działań politycznych. Ponadto moment graniczny to przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w 2004 roku. Relacje pomiędzy samorządami Dolnego Śląska i Saksonii zostały wówczas „zeuropeizowane”, a podmioty uzyskały równy status w kontekście polityki regionalnej Unii Europejskiej budując uzyskując nowe możliwości podejmowanych dotychczas działań.

Podstawowy problem badawczy niniejszej pracy doktorskiej stanowią relacje samorządów Dolnego Śląska i Saksonii analizowane przez pryzmat unijnej polityki regionalnej. Ze względu na ograniczone możliwości samorządów Dolnego Śląska względem kraju związkowego RFN w postaci Saksonii, poprzez brak możliwości porównania struktur, przeprowadzona analiza pozostaje niesymetryczna. Koncepcję pracy należy interpretować jako próbę analizy oraz bilansu relacji samorządów z perspektywy aktywności Dolnego Śląska wobec

Saksonii w perspektywie czasowej wyznaczonej przez przystąpienie Polski do Unii Europejskiej jako silnej cezury w relacjach.

Badanie współpracy samorządów Dolnego Śląska i Saksonii zostało oparte na dwóch płaszczyznach. Pierwszą z nich stanowił poziom regionalny, skoncentrowany wokół działalności Urzędu Marszałkowskiego, Sejmiku Województwa Dolnośląskiego i Dolnośląsko- Saksońskiej Grupy Roboczej. Inicjatywy podejmowane na wskazanym szczeblu wyznaczały główne kierunki dla współdziałania pomiędzy podmiotami, poprzez wspólne oświadczenia, uchwały, konferencje, jak i spotkania grup eksperckich. Po przeprowadzeniu analizy wśród najważniejszych sukcesów współpracy samorządów Dolnego Śląska i Saksonii na płaszczyźnie regionalnej należy wskazać otwarcie w 2021 roku Regionalnego Biura Dolnego Śląska w Dreźnie, jako przedstawicielstwa strategicznego region partnerskiego.

Perspektywa lokalna relacji samorządów Dolnego Śląska i Saksonii została oparta o szczebel Euroregionu Nysa, Partnerstwa Odra, działalności największych miast Dolnego Śląska – Wrocławia, Jeleniej Góry, Legnicy i Wałbrzycha jako wyznaczających punkty ciężkości, jak również wybranych średnich i małych ośrodków w regionie w postaci Zgorzelca i Gorlitz, Bolesławca i Pirnau oraz Lubania i Lubau. Działania samorządów Dolnego Śląska i Saksonii w obszarze Euroregionu Nysa i Partnerstwa Odra definiowane były poprzez wspólne potrzeby w postaci poprawy infrastruktury drogowej, wsparcia edukacji, kultury, wymiany doświadczeń pomiędzy przedstawicielami administracji samorządowej, uczelni wyższych, czy też ośrodków medycznych. Na szczeblu samorządów municypalnych współpraca koncentrowała się w obszarze idei miast partnerskich, pozostawiając jednocześnie perspektywy rozszerzenia dotychczasowych projektów o nowe możliwości współdziałania.

Uzupełnienie pracy stanowił przegląd mechanizmów polityki regionalnej Unii Europejskiej w ujęciu możliwości instrumentów finansowych względem samorządów, jak i prywatnych przedsiębiorców. Gospodarka, jako jeden z obszarów współpracy pomiędzy Dolnym Śląskiem i Saksonią stanowi szczególne miejsce koncentracji działań. Potwierdzenie tego stanowi obecność przedsiębiorców w licznych grupach handlowych na Dolnym Śląsku.

Przeprowadzona analiza pozwoliła na stwierdzenie, iż relacje samorządów Dolnego Śląska i Saksonii umiejscawiają ją w roli partnera strategicznego dla Dolnego Śląska, co wpływa na skalę realizowanych projektów. Badania, ze względu na nieustanne zmiany w polityce

międzynarodowej oraz dynamikę zmian przestrzeni międzynarodowej, nie wyczerpują jednak kompleksowo możliwości zgłębienia relacji na szczeblu samorządów Dolnego Śląska i Saksonii.

Wrocław, 30.05.2023

Joanna Karpińska-Olszewska